

Ενότητα 2^η

« ΤΟ ΤΕΧΝΑΣΜΑ ΤΟΥ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ »

- Απόδοση** Όταν όμως ο εχθρικός στόλος πλησιάζοντας στην Αττική από την πλευρά του Φαλήρου, απέκρυψε τις γύρω παραλίες, οι Πελοποννήσιοι πάλι φοβισμένοι σκέπτονταν να Θεμιστοκλής σκέφτηκε και κατέστρωσε το σχέδιο με τον Σίκινο
- στην** Ο Σίκινος ήταν στην καταγωγή Πέρσης, αιχμάλωτος, έχοντας την συμπάθεια του Θεμιστοκλή και παιδαγωγός των παιδιών του. Αυτόν στέλνει κρυφά προς τον Ξέρξη διατάζοντάς τον να πει ότι ο Θεμιστοκλής, ο στρατηγός των Αθηναίων, παίρνοντας το μέρος του Πέρση βασιλιά, του στέλνει ως πληροφορία ότι οι Έλληνες προσπαθούν να βρίσκονται σε σύγχυση χωρίς το πεζικό
- νεοελληνική** Επειδή τα δέχτηκε αυτά ο Ξέρξης, πιστεύοντας ότι είχαν λεχθεί με φιλική διάθεση, ευχαριστήθηκε και αμέσως διέταξε τους κυβερνήτες των πλοίων αφού αποπλεύσουν με διακόσια πλοία, να περικυκλώσουν τα νησιά για να μην ξεφύγει κανείς από τους εχθρούς

Θεματικός άξονας: η σωστή στρατηγική ως παράγοντας επιτυχίας σε κρίσιμες αναμετρήσεις

επιμέρους προβληματισμοί:

- η χρήση του δόλου και η νομιμοποίησή του
- τα χαρακτηριστικά του στρατιωτικού ηγέτη όπως παρουσιάζονται στο κείμενο του Πλούταρχου

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποια πρόσωπα εμπλέκονται στο συγκεκριμένο γεγονός και ποια η θέση τους σύμφωνα με το κείμενο; Ποιος είναι ο τόπος και ο χρόνος του γεγονότος;
2. Να δώσετε ένα σύντομο χαρακτηρισμό για τον Θεμιστοκλή με κριτήριο την σημασία της σωστής στρατηγικής και της νηφάλιας σκέψης σε τέτοιου είδους κρίσιμες αναμετρήσεις.
3. Πώς κρίνετε την αντίδραση του Πέρση βασιλιά;

Χθές αλλά και σήμερα...

Μπορείς κι εσύ να βρεις μερικές λεξούλες; Τι λες τώρα, είναι τα αρχαία μια «ξένη» γλώσσα;

Προσφερόμενος : πρόσφορο, προσφέρω, φορά, _____, _____

Άπέκρυψεν : κρύπτη, κρυφός, απόκρυφα, _____, _____

έβουλεύετο : βούλευμα, βουλευτής, διαβούλευση, _____, _____

εϋνους : εύνοια, ευνοϊκός, _____, _____

έκπέμπει : εκπόμπή, πομπή, πομπός, _____, _____

διαφθεΐραι : φθορά, διεφθαρμένος, _____, _____

ναυσίν : ναύτης, ναύσταθμος, _____, _____

ΣΥΝΘΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ

- Ο σχηματισμός μιας νέας λέξη μέσω της ένωσης δυο άλλων ονομάζεται σύνθεση
- Οι δυο λέξεις που ενώνονται ονομάζονται συνθετικά μέρη (α' και β') και μπορούν να είναι κλιτές ή άκλιτες.

Π.χ. έξαγγέλλω < έξ (έκ) + άγγέλω

παιδαγωγός < παῖς + ἄγω

προσπάθησε να ενώσεις
τα παρακάτω συνθετικά:

εὖ + ἐλπίς > _____
κατά + λαμβάνω > _____

λόγος + κρίνω > _____
ἀ + ὄφελος > _____

βρες το α' και το β' συνθετικό των λέξεων

δύσπιστος < _____ + _____
παιδονόμος < _____ + _____

ἐπίλογος < _____ + _____
ἀνάγωγος < _____ + _____

Λεξιλογικές ασκήσεις

1. Με τις λέξεις που ακολουθούν φτιάξε δικές σου προτάσεις:

λογοδοτώ : _____

απόρρητος: _____

λογικοφανής: _____

αντίλογος: _____

2. Δώσε τα αντώνυμα των λέξεων:

ανάλογος - _____

άρρητος - _____

μονολεκτικός - _____

παράλογος - _____

3. **φιλόλογος** : Βρες κι άλλες λέξεις της ν.ε που να αναφέρονται σε ειδικότητες/γνωστικές επιστήμες και να σχηματίζονται με β' συνθετικό τη λέξη λόγος. Να τις αναλύσετε στα συνθετικά τους μέρη

_____

_____

_____

_____

_____

Γραμματικές - Συντακτικές ασκήσεις

- Αφού διαβάσεις καλά τις σελίδες 19,20 του σχολικού βιβλίου (κλίση αφωνόληκτων / ημιφωνόληκτων γ' κλίσης και τις παρατηρήσεις) δώσε τους τύπους που ζητάει η άσκηση που ακολουθεί :

Προσοχή! Θυμάμαι αρχικά τον διαχωρισμό σε : αφωνόληκτα - ημιφωνόληκτα - συμφωνόληκτα, μονόθεμα – διπλόθεμα, καταληκτικά – ακατάληκτα, ουρανικόληκτα, χειλικόληκτα, οδοντικόληκτα, ενρινόληκτα, υγρόληκτα (βλ. Γραμμ Αρχαίας Ελλ. Γλώσσας)

ὁ πίναξ (δοτ. εν) _____

ὁ λιμήν (γεν. εν) _____

ἡ βαθμὶς (κλητ. εν) _____

ὁ κόλαξ (δοτ. πληθ) _____

ὁ ἡγεμών (αιτ. πληθ) _____

ἡ ἐλπίς (ον. πληθ) _____

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β' Γυμνασίου

ὁ κίων (αιτ. εν) _____

ἡ πόλις (δοτ. πληθ) _____

ὁ Ἄραψ (γεν. εν) _____

ὁ λάρυγξ (δοτ. πληθ) _____

ὁ πίναξ (γεν. πληθ) _____

ὁ λιμήν (αιτ. πληθ) _____

ἡ ἀγελάς (γεν. πληθ) _____

ὁ Ἄραψ (δοτ. πληθ) _____

ὁ βήξ (ον. πληθ) _____

ἡ νύξ (δοτ. εν) _____

- Θυμάσαι ποια είναι η συντακτική θέση των υπογραμμισμένων λέξεων; Αν όχι μια επαναληψούλα δεν κάνει κακό....

Τῶν πολεμίων ὁ στόλος τοὺς πέριξ ἀπέκρυψεν αἰγιαλούς... _____ στο _____

Τοῦτον ἐκπέμπει πρὸς τὸν Ξέρξην κρύφα _____ στο _____

Ἦν δὲ ὁ Σίκιννος παιδαγωγός. _____ στο _____

2^ο Παράλληλο κείμενο – Μετάφραση

Ο Θεμιστοκλής παρέμενε στο λιμάνι γύρω από τη Σαλαμίνα. Στους Έλληνες φαινόταν καλό να φύγουν στο Θεμιστοκλή όμως να ναυμαχήσει σε στενή θάλασσα. Καθώς λοιπόν δεν τους έπειθε να μείνουν ζούσε στο σπίτι του ο Σίκιννος, ευνούχος και παιδαγωγός των δυο παιδιών του κι αυτόν τον Σίκιννο στέλνει στον βασιλιά κατά τη διάρκεια της νύχτας, για να φέρει το μήνυμα δήθεν λόγω συμπάθειας ότι δραπετεύει ο ελληνικός στόλος. «Αλλά να ναυμαχήσεις». Πείθεται ο βασιλιάς και ναυμαχεί και η στενή θάλασσα συνέτριψε το πλήθος των τριήρων. Και οι έλληνες νίκησαν παρά τη θέλησή τους, χάρη στη σοφία του στρατηγού

- Απαντάμε στην ερώτηση 2 που αφορά στο παραπάνω κείμενο (σελ.145)